

ZİKRİN KIYMETİ

El-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü;

Fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

مَا عَمِلَ آدَمِيُّ عَمَلًا أَنْجَى لَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ قَالُوا: وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قَالَ: وَلَا الْجِهَادُ إِلَّا أَنْ تَضْرِبَ بِسَيْفِكَ حَتَّى يَنْقَطِعَ ثُمَّ تَضْرِبَ حَتَّى يَنْقَطِعَ

Mâ 'amile âdemiyyun 'amelen encâ lehû min 'azâbillâhi min zikrillâhi kâlû ve le'l-cihâdü fî sebîlillahi kâle ve le'l-cihâdü illâ en tadribe bi-seyfike hattâ yenkatı'a sümme tadribe hattâ yenkatı'a. An mu'âz ibn cebel radiyallahu anh.

Bu hadîs-i şerîf, zikrin değerini, sevabını, kıymetini bildiren bir hadîs-i şerîf. İnşallah birazdan zikir de yaparız. Yapmamızın, neden

yapıldığını, sebebini gösteriyor. Diyor ki Peygamber efendimiz:

Mâ 'amile âdemiyyun. Hz. Âdem'in evladından, insanoğullarından bir insan.

'Amelen encâ lehû min 'azâbillâhi min zikrillâhi. Allah'ın azabından onu kurtaracak olan Âdemoğlu, Allah'ın azabından kendisini kurtaracak olan zikrullahtan daha etkili bir amel yapmış olamaz. Yani zikrullah insanı Allah'ın kahrından azabından en çok kurtarmaya yarayan, Allah'ın en çok sevdiği ibadetlerden birisidir. Onun için zikir yapıyoruz. Bu buna benzer hadîs-i şerîfler, Kur'an-ı Kerîm âyetleri ondan dolayı tesbihimiz var, ondan dolayı zikir yapıyor dervişler, yoksa kendileri bir şey uyduruyor değil. Ne Mevlânâ kendisi bir şey uyduruyor. Ne Yunus Emre kendisi bir şey uyduruyor. Ne öbür büyük mutasavvıflar. Onlar âyetleri, hadîsleri okuyorlar. İyi Müslüman olmak için. Onları tatbik edince ortaya bir manzara çıkıyor, bir tablo çıkıyor, şahane, güzel, sevimli, tatlı, o işte dervişlik, tarikat, tasavvuf. Ama bütün bu âyetlere, hadîslere rağmen yine de, tarikatın, tasavvufun, zikrin aleyhine, pek çok laflar, evelenip geveleniyor. Hatta

Müslümanım diyen insanlar tarafından. Aleyhte pek çok böyle şeyler yapılıyor. Sahâbe-i kirâm zikrullahın böyle Allah'ın azabından çok kurtaran, insanı çok affettiren çok kârlı, çok faydalı, çok önemli, çok sevaplı bir iş olduğu söyleyince, yani en çok o fayda veriyor diye söyleyince.

Kâlû. Dediler ki:

Ve le'l-cihâdü fî sebîlillahi. Allah yolunda cihat etmek de mi değil bunun kadar kıymetli.

Yani cihattan da mı üstün zikrullah?

Diye sordular. Güzel bir soru sahâbe-i kirâm sordu. Güzel bir soru.

Buyurdu ki Peygamber efendimiz:

Bak cihad, cihadın ne kadar önemli olduğunu, ibadete göre cihadın ne kadar önemli olduğunu okumuştum. Nasıldı? Cihadın altmış yıl ibadetten daha kıymetli. Hiç Allaha isyan edilmemiş, altmış yıl ibadet edilmiş olan, altmış yıldan daha kıymetliydi. Bak şimdi burada soruyorlar. Öteki hadîslerden duydukları için soruyorlar sahâbe-i kirâm.

Allah yolunda cihattan da mı üstün zikrullah?

Kâlû ve le'l-cihâdü fî sebîlillahi. Evet. Cihad da onun derecesine yetişemez. Cihattan da üstün.

Illâ en tadribe bi-seyfike hattâ yenkatı'a. Kılıcınla vuracaksın vuracaksın, kılıcın kırılacak. Sonra bir başka kıracaksın. *Sümme tadribe hattâ yenkatı'a.* Şehit olacaksın o müstesna. Yoksa cihattan bile daha kıymetli.

Onun için muhterem kardeşlerim;

Herkes bir laf söyler ama dinimiz konusunda söylenen sözlerin doğrusunu bulmak için nereye müracaat edeceğiz?

Eğriyi doğruyu anlamak için, Kur'an'a müracaat edeceğiz.

Kur'an-ı Kerîm ne diyor?

Bismillâhirrahmânirrahîm.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

Yâ eyyuhellezîne âmenü'z-kürûallâhe zikran kesîran. (33/Ahzâb 41)

Ey iman edenler! Allah'ı çok zikredin.

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً

*Ve sebbihûhü bükraten ve esîlen.
(33/Ahzâb 42.)*

Sabah akşam Onu tesbih eyleyin. Demiyor mu?

Diyor.

وَإِذْ كَرَّمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً

Ve'z-kürî's-me rabbike bükraten ve esîlen¹

Demiyor mu? Mustafa. Diyor. Sabah, akşam Allah'ın ismini zikret diyor.

Demek ki zikrullah Kur'an-ı Kerîmde var. O halde öteki adamların lafları havanda su dövmek, boşuna konuşmak, yanlış söylemek, dinin aslını bilmemek. Çatıyorlar, kızıyorlar, bağırıyorlar, çağırıyorlar, tenkit ediyorlar. Hem de Müslümanlık namına. Hem de imam hatip okullarında, imam hatip hocaları, ilahiyat fakültelerinde ilahiyat doçentleri profesörleri dır dırları vır vır ediyorlar. Yani güya Arapça biliyorlar filan. Özel olarak kendilerine

¹ 76/İnsan 25.

tembih ediliyor. Derse girdiğiniz zaman onların aleyhinde biraz atıp tutun diye. Çünkü devlet politikası. Devlet politikası olduğu için herkes veryansın ediyor. Savunacak bir kimsede çıkamıyor, bir şey diyemiyor. Biz de uzaktan uzaktan Brisbane'dan saldırıyoruz bombaları ta buradan kalkıp da gider mi öbür tarafa gider mi gitmez mi bilmem. Allah götürürse gider kulaklarına. Fezadan füzeler gibi gider, giderse gider. İnsafa gelirlerse gelirler. Cihattan da daha üstün ancak kılıçları kırıla kırıla şehit olursa müstesna.

Tabi Müslüman bir de, bizim dedelerimiz aferin. Allah şefaatlerine erdirsin. Hem savaşmışlar hem zikretmişler. Allah Allah Allah Allah.

Niye Allah Allah diye bağıyor?

Zikir yaparak öleyim diye, zikir yaparken öleyim diye. Allah rızası için yaptığı için. Allah rızası için canını verdiği için yapıyor.

Onun için Kur'an'a müracaat edeceğiz. Kur'an'da zikir var. Hadîs-i şerîfe müracaat edeceğiz, İşte hadîs-i şerîflerde de var.

Hem de ne kadar?

Yüzlerce hadîs-i şerîf var. O halde bu adamlar niye insafsızlık yaparlar da, dinin aslında esasında çok önemli çok sevaplı olan bir ibadete bu kadar çatarlar. Anlaşılmaz. Bunlar gâvur değil, münkir değil. Müslüman'ım diyor. Müftü oluyor. Hoca oluyor. Profesör oluyor. Vaiz oluyor aleyhinde çalışıyor. İşte hadîs. İşte âyet. Sen ne diyeceksin? Tenkit ediyor zikir yapan insanı, mutasavvufu. İslam dini atlası diye iki parmak kalınlığında, büyük boy kitap çıkmış. İsmail Farukî, Amerika da bir profesör vardı, öldürüldü. İslam'ı bütün bölümleriyle anlatmış. Kocaman bir kitap. Türkçeye de tercüme edilmiş. İngilizce yani aslı. Bilmiyorum içinizde okumuş olan, görmüş olan var mı? Kitapçılarda evine alıp okumuş olan. Ben oraya açtım kitabı tasavvuf bölümüne baktım. Yalan sözleri. Yani şehit edilmiş, öldürülmüş evinde bir şey demiyoruz ama tasavvufu anlamamış filan. Onun bunun söylediği dolduruşlarla laflarla ileri geri konuşmuş. Bilmiyorlar, yaşamıyorlar. Hakiki şeyhi görmemişler. Mürşid-i kâmilî, evliyâ, hakiki evliyâyı görmemişler, kerameti görmemişler. Kerameti kimisi inkâr ediyor. Kimi zikri inkâr ediyor. Kimi tasavvufu inkâr ediyor. Bilmem nefis terbiyesini inkâr

ediyor. Allah'ın yerine şeyhi koydular diyor. Hiç öyle şey var mı ya. İnsaf ya. Yani böyle iftira olur mu?

Yok, böyle bir şey. Ama dolduruşa gelip laflar söylüyorlar.

Bir hadîs-i şerîf bu.

a. Sadaka ve Cömertlik

İkinci hadîs-i şerîf.

مَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ عَطِيَّةٍ بِصَدَقَةٍ أَوْ صَلَةٍ إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ
تَعَالَى بِهَا كَثْرَةً وَمَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ يُرِيدُ بِهَا
كَثْرَةً إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ بِهَا قَلَّةً

Mâ fetaha racülün bâbe 'atıyyetin bi-sadakatin ev sıletin illâ zâdehullâhu teâlâ bi-hâ kesraten ve mâ fetaha racülün bâbe mes'ele-tin yürîdü bi-hâ kesraten illâ zâdehullâhu bi-hâ kılleten.

Sadaka Resûlüllâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Ebû Hüreyre radiyallahı anhden. Efendimiz sallallahu aleyhi vessellem buyuruyor ki;

Mâ fetaha racülün bâbe 'atıyyetin bi-sadakatin. Müslümanın birisi, bahşış, ikram

kapısını açar, sadaka vererek, eşine dostuna akrabasına yakınlarına mali destek sağlayarak, yardım yaparak, fukaraları kollayarak, bağış, ikram yaparsa.

İllâ zâdehullâhu teâlâ bi-hâ kesraten. Allah onun malını arttırır. Böyle yaptı mı mutlaka Allah onun malını bereketlendirir, kazancının arttırır. Verdiğinden daha fazlasını, ona daha çok ikram eder. Manevi, ilahi kanun bu. Allahu Teâlâ bu hayrını hasenatını yapanı daha zengin ediyor. Hayrını, hasenatını yapmayı, zekâtını vermeyeni, sıla-ı rahimi yapmayı, fakirleri kollamayı, çeşitli yerlerden çarptırıyor, ziyana uğrattırıyor. Karadeniz de gemisi batıyor, borçlusunu parasını vermiyor, malı telef oluyor, bir şey oluyor, bir şey oluyor. Allah iyilik yapanın kazancını arttırıyor.

Ve mâ fetaha racülün bâbe mes'eletin yürîdü bi-hâ kesraten. Buna mukabil bir başka adam da, eğer malımı çoğaltayım, kazancım artsın diye, dilencilik kapısını açmışsa, dilencilğe başlamışsa yani, istemeye başlamışsa.

İllâ zâdehullâhu bi-hâ kılleten. Allah da onun mahrumiyetini arttırır. İki yakası bir

türlü bir araya gelmez. Doğru düzgün bir yaşam görmez. Fakirlik içinde gider durur.

Neden?

İsteme yolunu tercih etti. Malım çoğalsın diye mal toplamak maksadıyla isteme yolunu tercih etti. İkram edene Allah bereket verir, malını çoğaltır, kazancını arttırır. Dilencilik edene Allah ceza verir, azalttırır. Elindekini de gidertir. Öyle gelir geçer.

Bu hususta sahîh hadîs-i şerîfler pek çoktur. Allahu Teâlâ hazretleri cömert kullarını seviyor. İkramcı kullarını seviyor. Bugün Cuma hutbesinde de Mehmet Ali hoca okudu. Bağış yapan cömert kullarına büyük mükâfatlar ih-san ediyor.

b. Ana Baba İçin Sadaka Vermek

Üçüncü hadîs-i şerîf.

مَا عَلَى أَحَدِكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَصَدَّقَ لِلَّهِ صَدَقَةً تَطَوُّعًا
أَنْ يَجْعَلَهَا عَنْ وَالِدَيْهِ إِذَا كَانَا مُسْلِمَيْنِ فَيَكُونُ
لِوَالِدَيْهِ أَجْرُهَا وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِهِمَا بَعْدَ أَنْ لَا
يُنْتَقَصَ مِنْ أَجْرِهِمَا شَيْئًا

Mâ 'âlâ ehadiküm izâ erâde en yetasad-daka lillâhi sadakaten tatavvu'an en yec'alehâ 'an vâlideyhi izâ kânâ müslimeyni fe-yekûnü li-vâlideyhi ecruhâ ve le-hû mislü ücûrihimâ ba'de en lâ yentakısa min ücûrihimâ şey'en.

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz buyuruyor ki;

Ne olurdu yani bir Müslüman, bir sadaka vermek istediği zaman bunu ana babası namına verseydi. Ne olurdu verseydi yani?

Bu babamın hayrına gitsin, bu anamın hayrına olsun, onun namına olsun diye. Ne olurdu yani onların namına verseydi yapacağı hayrı, sadakayı?

Çünkü öyle yaparsa;

Izâ kânâ müslimeyni. Müslüman olmak şartıyla, kâfire bir şey gitmez. Ama adam Müslüman olmuş, ana babasına da iyilik yapsa gitmez. Müslüman olduktan sonra anne babasının namına bir hayır yaparsa, bi sadaka verirse ne olur?

Fe-yekûnü li-vâlideyhi ecruhâ. Bu verdiği sadakanın sevabı ana babasına gider. Ona

yazılır. Niyet öyle çünkü. Bir. Ana babası ifade ediyor.

İkincisi. *Ve le-hû mislü ücûrihimâ*. O ana babasına giden ecirlerin bir misli de bu evlada gene verilir.

Ba'de en lâ yentakısa min ücûrihimâ şey'en. Onların aldığı ecirden, sevaptan bir şey eksilmediği halde.

Demek ki bu anacığımın ruhu şad olsun diye yaptığım sadakadır. Onun namına veriyorum. Bu rahmetli babamın namına verilmiş sadakadır diye verdiğimiz zaman ne olacak?

Baba da olur, dede de olur, onlara da sevap gider. Böyle düşünüp de bu hayrı yapan, bu Müslüman'a da onların ecirlerinden hiç bir şey eksilmediği halde sevap gelir.

İşte bu Allahu Teâlâ hazretlerinin bir ikramıdır ki, evlat babasını sevince, anasını sevince, ona ikram edince, vefat etmiş olsalar bile, sevabını Allah onlara gönderiyor. Hem de kendisine de veriyor.

Böyle olduğuna göre de ne diye vermiyor yani evlat?

Anası babası namına niye verdiği sadakayı vermiyor?

Diyor Peygamber efendimiz. Demek verin demek istiyor.

Bu konuda hacla ilgili hadîs-i şerîf de var. Eğer kendi farz haccını yaptıysa ne olurdu bir daha ki gittiğinde ana babasının namına gitseydi?

Hem onlara sevap giderdi. Hem de kendisi gene hac sevabı alırdı buyuruyor Peygamber sallallahu aleyhi vessellem efendimiz. Duygulanđım. Bazı kardeşlerimiz haccını yaptılar biraz sonra geldiler. Biz bu haccı şunun namına yaptık geldik diye söylediler. Hoşuma gitti. Hocasının namın falan yapmış. Allah hem ona sevap veriyor hem de hocasına ikram ediyor. Demek ki bunları okumuşlar, kulakları duymuş veya duymamış olsa bile hocasını sevdiğinden böyle yapmış oluyor. Tabi babası, annesi, benim rahmetli anacığım mesela bizi yetiştirecek diye yedi tane çocuğu buzdolabı yok, çamaşır makinesi yok, ocak yok, odunla kazanın altını yakacak, su yok testiyle aşığıdan getirecek on beş Dakikalık yoldan getirecek, sırtla getirilecek köyde, yedi çocuğu yetiştirinceye

kadar neler çekti. Biz ona ne yapsak azdır. Sizin de öyledir. Babalarınız, anneleriniz onların namına hayır hasenatı çok yapın. Siz yapın hem siz sevap kazanın hem onlar kazansın. Mademki zikrullahın sevabı cihat gibiymiş. Cihattan da üstünmüş, insanı Allah'ın azabından kurtarıyormuş. Buyurun bir tövbe edelim. Zikrimizi de yapalım.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

